

”Svensk.
BRANDKÄRSTYNING”
FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÄRER.

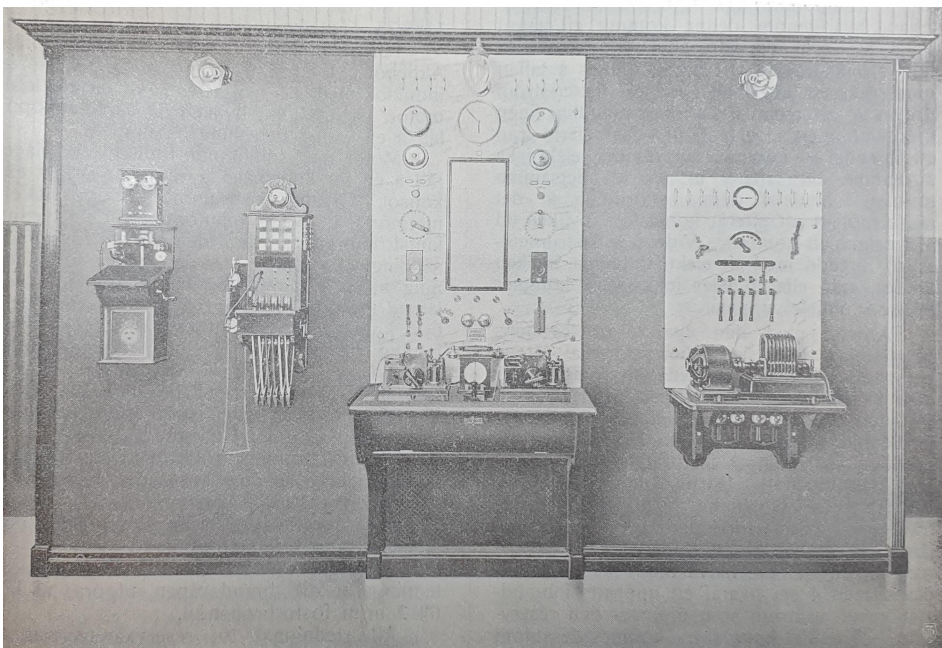
N:o 12. GÖTEBORG.
Joh. Olssons Eftr. Boktr.
1912. Dec. 1912

Äges af:
Svenska
Brandmänna-Förbundet.
Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
Öfverbrandmästare
ERIK BLOMGREN,
Göteborg. Tel. 10125 & 71.

Prenumerationspris:
Kr. 2: 75 för år. Lösn. 25 öre.
Annonsspriser:
I texten 1 kr., å andra platser 70
öre pr cm. och spalt

Falu stads nya brandtelegraf.

(Se text å nästa sida).

Falu stads nya brand-telegraf.

Stadens gamla brandtelegraf, Boie & Thoresens system, inköptes och uppsattes härstädes år 1897.

Detta system, som var af otidsenlig och föga tillförlitlig konstruktion, har för öfrigt alltsedan det uppsattes visat sig ej nöjaktigt kunna fylla de kraf, som den allmänna brandsäkerheten fordrar.

I anledning häraf beslöto Herrar Stadsfullmäktige efter därom gjord framställning i 1912-års stat anslå ett belopp af Kr. 5225. — för inköpanDET af nya, tillförlitliga och mera tidsenliga brandtelegrafapparater.

Sedan uttalanden öfver olika brandtelegrafsystem inhämtats från skilda platser, beslöts att infordra kostnadsförslag m. m. från Aktiebolaget L. M. Ericsson & Co., Stockholm, för leverans af firmans nya system, detsamma som användes vid Stockholms vaktstationer, upptagande centralapparat, instrumenttafla jämte 24 brandskåp.

På därom gjord framställning hafva dock några detaljförändringar gjorts å instrumenttaflan, hvarigenom denna kommit att något skilja sig från de, som användes vid Stockholms vaktstationer. Sålunda finnes å taflan monteradt ett ur, hvilket medels batteriström drifes af ett annat å stationen befintligt (men å afbildningen ej visadt) ur. När alarm från ett brandskåp kommer, brytes den elektriska strömmen till taflans ur, så att detsamma stannar. Medelst denna anordning är det alltså möjligt att efteråt konstatera, hvilken tid alarmsignalen kommit. Vidare är instrumenttaflan försedd med en elektrisk lampa, hvilken tändes, när allarm- eller tefonsignal kommer eller när linjefel uppstår.

Arbetet med den nya brandtelegrafens uppsättning har i sin helhet utförts af kårens personal, och hafva betydande förändringar därvid vidtagits, i det att en del brandskåp förflyttats till mera centralt belägna platser, nya jordledningar hafva nedlagts, hvarjämte äfven samtliga nedledningar till brandskåpen utbytts mot Hackethaltråd. Härtill kommer uppförandet af den i vaktrummet befintliga fristående träväggen, hvarå apparaterna äro placerade, jämte inredandet af ett särskildt s. k. batterium m. m. Vidare hafva brandskåpens antal ökats med 4 st., hvaraf ett uppsatts i brandstationens vaktrum som öfnings- och reservskåp. Tvenne brandskåp komma dessutom att ytterligare inköpas nästkommande år.

Brandskåpen äro af den nya L. M. Ericsson

son typen, hvilken utmärker sig därigenom, att någon uppdragning af skåpets löpverk aldrig behöfver äga rum. Uppdragningen sker nämligen automatiskt vid signalens gifvande.

I brandskåpets nedre del befinner sig den för telefonering till brandstationen erforderliga mikrotelefonen. Denna inkopplas automatiskt på linjen, så snart brandskåpsdörren öppnas, men är fullkomligt skild från linjen, när dörren är stängd.

Hvarje brandskåp är försedt med en ofvanför detsamma befintlig elektrisk 16-ljus lampa med rödt skyddsglas, hvarpå anbragts en röd, horisontalt sittande skärm, hvilket gör, att skåpet blir väl belyst. Tändning och släckning verställas af de patrullerande poliskonstaplarna. Strömbrytaren vid hvarje skåp är innesluten i ett mindre träfodral, försedt med lås. Den årliga kostnaden för belysningen af brandskåpen utgör enligt kontrakt med belysningsverket Kr. 15.- pr lampa.

Kostnaden för brandtelegrafapparaterna incl. brandskåp med därtill hörande telefonanordningar uppgick enligt anbud till Kr. 5165.—.

Härtill kommer kostnaden för diverse material såsom isolatorer, smiden, ledningsstråd m. m., uppgående till ett belopp af Kr. 1188,75. Totalkostnaden blir alltså Kr. 6353,75.

För alagmifning har tidigare inköpts från Aktiebolaget L. M. Ericsson & Co. en större induktor med nio magneter samt en elektrisk motor på 1/8 hkr., hvilken är direkt inkopplad å en vanlig belysningsledning.

Motor med tillhörande induktor är placerad å en för ändamålet å väggen anbrakt ek-konsol. Ofvanför densamma har uppsatts en marmortafla, hvarå uppmonterats dels tvenne knifströmbrytare, hvaraf den vänstra för igångsättning af motorn och den högra för tändning af en å samma ledning inkopplad glödlampa i och för ledningens kontrollering, dels 6 st. knifströmbrytare till resp. serier för alarmgifning till de, inom stationen boende jämte reservkåren. Öfverst å taflan finnes en galvanometer med en därtill hörande omkastare för undersökning af linjerna samt småltrör för samtliga till taflan gående ledningar.

Strömförbrukningen till den elektriska motorn är obetydlig, och kostnaden belöper sig här till cirka 38 å 40 öre pr år.

Hela anordningen är mycket praktisk och lättskött samt fungerar utmärkt.

Samtliga ytterledningar undantagandes nedledningarne till brandskåpen utgöras af 1 1/2 till 2 m/m fosforbronstråd.

Alla ledningar för reservkårens alarmering äro speciellt uppsatta för detta ändamål och ej på något sätt kombinerade med brand-

telegrafens linjenät, hvilket enligt min åsikt torde hafva sina fördelar.

Motorn med induktor kostar Kr. 255.—, hvartill kommer marmortafla med tillbehör å Kr. 100.—. Summa Kr. 355.—.

Den nya brandtelegrafan inkopplades och togs i användning den 9 Sept.

Den 9 och 10 okt. afsynades brandtelegrafan af telegrafaförståndaren vid Stockholms Brandkår, Herr C. Norell, hvilken såsom sakkunnig anmodats att verkställa nämnda afsynning. Herr Norell uttalade sin tillfredsställelse öfver den omsorg och noggrannhet, med hvilken apparaterna utförts hos den välkända firmen L. M. Ericsson.

Undantagandes en del mindre anmärkningar gafs äfven erkännande åt själva uppställningen af brandtelegrafan jämte öfriga dithörande anläggningar.

Enligt Herr Norells m. fl. fackmäns utsago, förfogar Falu stads brandväsende numera öfver en till alla delar fullt modern och tillförlitlig brandtelegraf.

C. L.—m.

Från Stockholms brandkår.

Vid Stockholms brandkår inträder f. o. m. nästkommande år afsevärda förändringar beträffande kårens organisation, brandmanskapets ledighets- och tjänstgöringsförhållanden samt naturaförplågnings utbytande mot kontant ersättning m. m.

Brandchefen har nämligen i en den 24 sistlidne maj daterad symmerligen utförlig skrivelse hos drätselnämndens första afdelning framlagt förslag och gjort framställning om förändringar i berörda afseenden, och däri bland annat omnämnt från personalen inlämnade ansökningar om förbättrade löneförmåner.

Som brandchefens förslag nyligen blifvit fastställt och skrivelsen i öfrigt torde vara af stort intresse äfven för brandmännen å andra orter, vilja vi, med utslutande af tabellerna, här nedan i sin helhet återgifva densamma.

»Till drätselnämndens första afdelning.

Härmed får jag vördsamt överlämna förslag till utgiftsstat för Stockholms stads brandkårs aflönings- och pensionsväsende för år 1913.

Detsamma afviker i så mätto från innevarande års utgiftsstat, att jag på här nedan anförda skäl hemställer om en ökning af kårens manskapsstyrka med 1 förman och 30 brandkarlar samt att det ogifta brandmanskapet i stället för naturaförplågnad måtte erhålla kontant portionsersättning i likhet med det gifta brandmanskapet.

Anslaget till hyresersättning åt utom stationerna boende gift brandmanskap är höjt med kronor 1,200 till kronor 19,200.

Från brandkårens underofficerare och manskap hafva till mig öfverlämnats framställningar om förbättrade aflöningsförmåner.

Ehuru jag anser, att dessa framställningar i viss mån hafva fog för sig, har jag, innan jag framlägger förslag till ny lönestat för nämnda personal, likväl ansett mig böra afvakta fastställandet af den f. n. under behandling varande nya lönestaten för poliskåren, hvilken kär i likhet med brandkåren på grund af säregna tjänsteförhållanden undantogs från den år 1911 för flertalet af stadens tjänsteinnehafvare genomförda löneregleringen.

Då emellertid *brandmanskapets* framställning afser ett lönesystem, som så godt som fullständigt afviker från det nu tillämpade, och det därjämte står i ett visst sammanhang med min hemställan om numerärens ökning och naturförplågnadens utbytande mot kontant ersättning samt dessutom med det sätt, hvarpå, enligt min åsikt, manskapets tjänstgöring bör ordnas, har jag ansett lämpligt att redan nu redogöra för nämnda framställning.

Enligt densamma skall lönen under de tre första tjänsteåren utgå med samma belopp som för närvarande.

Från och med 4:de tjänsteåret afviker manskapets förslag till lönestat emellertid fullständigt från det nu tillämpade lönesystemet, i det att manskapet hemställer, att aflönningen måtte utgå till *samma* belopp utan åtskillnad om vederbörande är gift eller ej.

För närvarande erhålla som bekant de af manskapet, som vid ingången af 4:de tjänsteåret önska önska öka äktenskap en årlig hyresersättning af 300 kr., hvarjämte i stället för naturaförplågnad erhålles portionsersättning utgående med 50 % förhöjning å det för året gällande portionspriset.

Manskapet hemställer nu, att den för närvarande utgående kontanta aflönningen måtte sammanlösas med hyresersättningen och portionsersättningen till *ett* belopp, som bör utgå lika till hvar och en oberoende af ingången äktenskap. Genom att något höja summan af de sammanlösade löneförmånerna hafva de kommit till en begynnelselönl från och med 4:de tjänsteåret af 1,680 kronor. Hårtill komma 4 ålderstillägg å 120 kronor efter 6, 9, 12 och 15 år, hvarigenom slutaflöningen skulle utgå med 2,160 kronor.

Utatt att för närvarande vilja ingå på det be-

Jonsreds Fabrikers
Äktiebolag
 GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprutslangar af prima kvalitet.

rättigade uti storleken af manskapets lönepretentioner, kan jag likväl ej finna annat, än att principen i det af dem framlagda lönesystemet är grundad på rättvisa och billighet, ty enligt min åsikt bör ej ingången af äktenskap inverka på den aflöning, som utbetalas för ett arbete. Så vidt jag har mig bekant, är det utaf i stadens tjänst anställda personer endast brandmanskapet, som får vidkännas denna åtskillnad.

Den f. n. tillämpade lönestaten, som fastställades år 1906, innebar en afsevärd förbättring af brandmanskapets löneförmåner.

Det hade nämligen visat sig förenadt med stora svårigheter att rekrytera brandkåren med dugliga personer samt att förmå dem att under längre tid kvarstanna vid densamma. Omsättningen var mycket stor, hvarom bifogade tabell 1 bär vittne.

Den nämnda är genomförda löneregleringen af såg därför att genom förbättrande löneförmåner bereda dem af manskapet, som med ingången af 4:de tjänsteåret önskade ingå äktenskap tillfälle därtill, enär bildandet af eget hem icke utan skäl ansågs vara enda utvägen att förmå dugliga personer att välja brandtjänsten som yrke.

Ekuru som nämnts löneförmånerna afsevärdt förbättrades, har likväl det med 1906 års lönerogering afsedda ändamålet endast i viss mån vunnits, och ej i den utsträckning, man haft anledning att förmoda.

Visserligen har manskapets medeltjänstetid höjts från 4 år och 18 dagar år 1906, till 6 år och 3 månader 1911, men omsättningen har icke desto mindre varit betydlig.

Rekryteringen har visserligen kunnat försiggå utan större svårighet, men den stora omsättningen förorsakar, att ett visst antal af manskapstyrkan alltid står under rekrytutbildning och ej kan påräknas för den egentliga brandtjänsten.

Hvad detta betyder för en kär, hvars nummer ej är större, än att hvarje man erfordras, torde ligga i öppen dag. Härtill kommer, att omkring 5 man i medeltal äro sjuka.

Sistlidna är voro dock förhållandena något gynnsammare, i det att det jämförelsevis ringa antalet af 15 man lämnade tjänsten, men innevarande år har redan under årets 4 första månaderna 9 man af skilda anledningar afgått.

Mitt ömdöme, att den år 1906 genomförda lönerogeringen endast i viss mån förmått afhjälpa de före nämnda tidpunkt rådande missförhållandena, torde sålunda hafva fog för sig.

Så vidt jag kunnat finna torde orsakerna härtill vara: att bättre aflöningsförmåner erhållits på annat håll och att den bundna tjänstgöringen och kasernlivet i viss mån verkar deprimerande.

Jag har därför kommit till den öfvertygelsen, att *enbart* en förbättring af lönevillkoren ej skulle lända till gynnsammare resultat, än hvad skedd är

1906, utan torde det därjämte vara nödvändigt att ordna manskapets tjänstgöring på ett rationellare sätt med en fritid lämpligen afpassad efter den utan öfverdrift mycket stränga och kräfvande tjänstgöringen.

I anslutning till denna min åsikt anser jag mig böra redogöra för de bestämmelser, som f. n. gälla med afseende på manskapets tjänstgöring och ledighet.

Sedan början af sistlidne år har på grund af att den fastställda numerären kunnat hållas *fulltallig* manskapets ledighet på de tvenne hufvudstationerna så ordnats, att braudförmännerna erhållit s. k. fridag hvar 5:te och brandkarlarna hvar 6:te dygn med början kl. 2 e. m. till påföljande dag kl. 8 och 10 f. m. eller 12,30 e. m., beroende på vederbörandes tjänstetid; således ej fullt ett helt dygn.

På vaktstationerna med undantag af Rådstugans och Vårtans stationer har däremot den ledighet, som manskapet åtnjutit, blifvit större, i det att å dessa stationer tillämpas den vid tyska brandkärer brukliga 9-dagars tjänstgöringen, hvilken är ordnad på följande sätt:

1:sta, 2:dra, 4:de, 5:te, 7:de och 8:de dygnet på vakt.

3:de dygnet teatervakt.

6:te dygnet tjänstgöring på hufvudstationen.

och 9:de dygnet fritt, d. v. s. $\frac{2}{3}$ af vaktstyrkan fullgör vakttjänstgöringen under det att $\frac{1}{3}$ åtnjuter fridag eller half-fridag.

Detta system har likväl ej kunnat genomföras fullständigt härstades, enär saknaden af öfningstorn m. m. å vaktstationerna föranledt, att manskapet äfven 3:dje dygnet måst inställa sig till tjänstgöring å hufvudstationerna för att deltaga i gymnastik och exercis, äfvensom att på grund af det stora antalet teatervakter, som dagligen älliger brandkåren, dylika vakter i regel måst fullgöras äfven det 6:te dygnet.

Exempelvis må nämnas, att under sistlidne år antalet teatervakter och därmed jämförliga kommanderingar uppgick till 3,918 st. med en sammanlagd tid af 15,599 timmar.

Utänför stationerna boende gift brandmanskap erhåller i regel 1 timmes ledighet för att i hemmen intaga middagsmålet samt $\frac{1}{2}$ timma för frukors- och aftonmålet.

Förmånen af fridag medför likväl ej obegränsad ledighet, i det att densamma endast gäller för vistelse inom hufvudstaden och den fridag åtnjutande därjämte är skyldig att, i händelse kändedom erhålles om en eventuellt utbruten eldsvåda, infinna sig vid brandstället; erfarenheten ger vid handen, att efterlefnaden af dessa bestämmelser lojalt följas af manskapet.

Under tjänstgöringen å stationerna är manskapet naturligtvis skyldigt att under dygnets alla timmar hålla sig beredt för utryckning eller för förrättandet af annat arbete.

Manskapet erhåller semester efter följande grunder:

Under 1:sta tjänsteåret ingen sammanhängande ledighet, 2:dra och 3:dje 7, 4:de—10:de 10 dagars sammanhängande ledighet, samt från och med 11:te tjänsteåret 14 dagars semester.

Enligt förord permissionsjournal uppgick manskapets ledighet — semester inräknad — sistlidne år i medeltal till 124 timmar per man och månad. Motsvarande siffror för åren 1907, 1908, 1909 och 1910 voro 82, 95, 102 och 107 timmar resp. I denna ledighet är likväl permission under 2 timmar ej inberäknad.

Af min redogörelse torde framgå, att den ledighet, som kunnat beviljas manskapet å hufvudstationerna, är ganska inskränkt och att den gifta brandmannen endast kan ägna en mycket begränsad tid åt sitt hem.

På vaktstationerna har därför i den utsträckning, det varit möjligt, förlagts gifta personer, enär dessa i första rummet ansågos böra komma i åtnjutande af den å desamma tillämpade tjänstgöringen.

Då emellertid numera omkring hälften af brandkårens manskapsstyrka ingått äktenskap, och då enligt min åsikt äfven den ogifte bör erhålla större ledighet än hvad för närvarande kan beviljas, af bland andra skäl såsom en motverkan mot kasernlivets ej alltid hälsosamma inflytande och då »9-dagars tjänstgöringen», enligt hvad erfarenheten ger vid handen, har ett såväl moraliskt som fysiskt inflytande skulle det vara till kårens och tjänstens fromma, ifall denna fördelning af tjänstgöring och ledighet kunde genomföras för manskapsstyrkan i dess helhet, visserligen med den inskränkning som semester, sjukdomsfall, ökad tjänstgöring på grund af eldsvådor, teatervakter m. m. d. kan påfordra.

För verkstadspersonalen och brandtelegrafens linjearbetare skulle på grund af arten af deras arbetet däremot ej denna norm för tjänstgöring tillämpas.

På grund af hvad jag här ofvan anført, och då som jag förut framhållit, att enbart en löneförbättring enligt min åsikt ej skulle leda till gynnsammare resultat nu än vid föregående löne reglering, hemställes värdsamt att den s. k. »9-dagars tjänstgöringen» redan från och med år 1913 måtte genomföras vid brandkåren i dess helhet, liksom redan skett vid vaktstationerna.

Härför fordras emellertid en ökning af manskapsstyrkan.

Innan jag går att fastställa denna ökning, får jag anhålla att något få redogöra för brandväsendets nuvarande organisation och personalens fördelning, äfvensom huru brandväsendet enligt min åsikt under de närmaste åren bör ordnas med afseende fäst på redan beslutade och förestående inkorporeringar samt under förutsättning, att större ledighet än för närvarande beviljas manskapet.

Enligt gällande instruktion är kårens personal

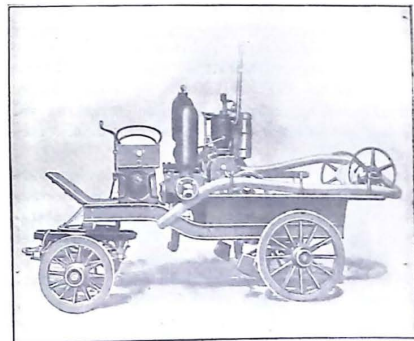
fördelad på tvenne starka hufvudstationer samt sex med endast ett fåtal man besatta vaktstationer, från hvilka utryckning till eldsvåda sker samtidigt med hufvudstationerna.

Denna fördelning af personalen hade sitt fulla berättigande vid tidpunkten för brandkårens uppsättning, då ej afstånden voro större, än att de från hufvudstationen utryckande redskapen i regel framkommo ungefär samtidigt med eller ett fåtal minuter efter resp. vaktstation.

Förhållandena äro numera helt annorlunda på grund af den vidsträckt utsträckning staden erhållit i nästan alla riktningar, af hvilken orsak ofta nog en afsevärd tid förflyter innan hufvudstationen hinna anlända med välbehöflig förstärkning af den svaga styrka, som uttrycker från vaktstationen.

Den nuvarande organisationen är därför ej fullt tillfredställande, hvarför enligt min åsikt en omläggning bör äga rum.

I främsta rummet böra vaktstationerna, som för närvarande utrycka med 1 befälhafvare och 4 å 5 man utom kusken, ansenligt förstärkas med såväl redskap som personal, så att de själfständigt kunna företaga en eldsläckning, samtidigt med en lifräddning, ifall så skulle påfordras, då ju dess-

Motorsprutan "MERIT"

— 5 hkr. —

Lättskött och absolut tillförlitlig.
Driftkostnad c:a 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten per minut med en 25 met. vägrät, 20 met. lodrät stråle.

C:a 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg. Stockholm. 378 Malmö.

utom sådana förhållanden kunna inträffa, att ej förstärkning omedelbart kan sändas från någon annan station.

Med hänsyn till hvad jag ofvan anfört, bör brandväsendet ordnas på följande sätt:

Personalen på Johannes station kan under vissa förutsättningar — uppförandet af nya brandstationer — minskas med omkring 2 underofficerare och 10 man; Katarina station bör däremot förstärkas med 3 man i och för genomförandet af 9-dagars tjänstgöringen.

På grund af den riktning, i hvilken byggnadsverksamheten inom Kungsholmen och Östermalm tenderar att utsträcka sig, böra de inom dessa stadsdelar befintliga stationerna förflyttas till lämpligare belägna platser, exempelvis i kvarteret Ripan å Östermalm och i kvarteret Kärnan å Kungsholmen. Den nya Kungsholmsstationen erhåller härigenom ett fördelaktigt läge i förhållande till Brommaområdet.

En ny brandstation bör uppföras inom öfre Norrmalm, hvilken emellan stadsdel under senare år betydligt tillväxt och hvars aflägsnaste delar befinna sig på ett afsevärdt afstånd från närmaste brandstation, Johannes station.

Läget bör blifva sådant, att i händelse inkorporeringen af Solna kommun blifver verklighet, den nya stationen kan biträda vid eldsläckning inom vissa delar af detta område.

Värtans brandstation, hvars besättning sedan stationens tillkomst bestått af endast en ordinarie brandförmän — vaktbefälhavare — förutom 5 man nattvakmanskap, rekryterade bland arbetarna vid hamnen, bör besättas uteslutande med ordinarie personal.

Som skäl härför må framhållas de betydliga värden, — bland hvilka må nämnas Stockholms stads gas- och elektricitetsverk — som finnas inom stationens verksamhetsområde och det aflägsna läget från Johannes brandstation.

Särskildt vill jag framhålla, att det vid utryckningar under dagen vid vissa tillfällen inträffat, att vaktbefälhavaren ensam måst framföra den ganska tunga redskapskärran. Hans lämplighet för ett omedelbart ingripande vid framkomsten till ett eldställe kan man lätt föreställa sig.

Rådstugans brandstation bör förstärkas med tre man, på det att manskapet äfven där må kunna beviljas större ledighet.

På grund af den beslutade inkorporeringen af Brännkyrka socken hör en brandstation uppföras inom Liljeholmens municipalsamhälle samt redskaps-hus inom Örby och Södertörns villasamhällen.

I det mellan staden och socknen träffade aftalet nämnes intet om förläggandet af någon personal i dessa samhällen, men bör enligt min åsikt i hvardera placeras åtminstone en brandförmän som föregångsman äfvensom för handhavandet af den brandredskap, som skall uppställas därstädes.

I den mån dessa samhällen utveckla sig, får gifvetvis äfven ett visst antal brandkarlar dit förläggas.

Enär Kungsholmens, Östermalms, Liljeholmens stationer och den föreslagna stationen inom öfre Norrmalm hvardera afses att besättas med en relativt stor styrka — 3 brandförmän och 18 brandkarlar — bör som befälhavare för dessa stationer placeras en underofficer af brandsergeants grad.

Af dessa kunna 2 st. erhållas från Johannes station, på hvilken f. n. 5 brandsergeanter äro förlagda.

Maria, Rådstugans, Djurgårdens och Värtans brandstationer kunna däremot tillsvidare besättas med ett färre antal man med en brandförmän som befälhavare liksom hittills.

Sedan brandväsendets omorganisation, — sådan jag tänkt mig densamma — för hvars förverkligande erfordras en ökning af den nuvarande numerären med 2 brandsergeanter, 10 brandförmän och 59 brandkarlar, hunnit fullständigt genomföras, skulle personalens fördelning på stationerna blifva i enlighet med tab. 3 afd. B.

Ehuru gifvetvis för genomförandet häraf beräknas ett visst antal år, torde likväl de delar af den af mig förordade omorganisationen, hvilka i händelse min hemställan bifalles, afse besättandet af Värtans station med endast ordinarie personal samt utsträckandet af brandmanskapets ledighet äfvensom de åtgärder, som betingas af Brännkyrka sockens inkorporering med hufvudstaden, redan från och med nästkommande år komma till utförande.

Under förutsättning således af att större ledighet än f. n. beviljas manskapet samt att Värtans station besättes med endast ordinarie personal motsvarande den t. ex. å Djurgårdens station förlagda styrkan, bör kårens nuvarande numerär ökas med 17 brandkarlar sålunda fördelade:

å Katarina	station	3 st.
å Maria		» 1 »
å Rådstugans		» 3 »
å Kungsholmens		» 1 »
å Östermalms		» 1 »
å Värtans		» 8 »

Genom den sålunda föreslagna ökningen skulle 9-dagars tjänstgöringsföljden kunna genomföras för manskapsstyrkan i dess helhet med förutnämnda undantag, äfvensom Värtans brandstation kunna besättas med uteslutande ordinarie personal.

En annan del af omorganisationen, som bör komma till utförande är, som nämnts, ordnandet af brandväsendet inom det inkorporerade området.

Enligt det mellan staden och Brännkyrka socken träffade aftalet skall en fullständig brandstation uppföras vid Liljeholmen samt redskaps-hus med brandmateriel vid Örby och Södertörns villastad.

Den tillämnade brandstationen torde ej kunna besättas med mindre än 3 brandförmän och 18

Henrikssons prisbelönta Benzinmotorsprutor

försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSÄFFÄREN

E. BERGSTRÖM & C:o. STOCKHOLM K.

Telegramadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258.

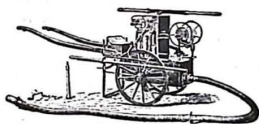
Svenska Brandsläckningsapparaterna RAPID & PUMP-RAPID

försäljas genom

HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegramadress: Knochenhauer.

Rikstelefon Ö. 320.

HENRIKSSONS prisbelönta
Handkraftsprutor

försäljas genom

Herr. Järn- & Redskaps-handlare

samt i parti från fabriken.

Telegraf-adr.:
Sprutbolaget

A.-B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,
och Mekaniska Verkstad. STOCKHOLM SÖ.

Rikstelef.
6053.

brandkarlar, af hvilka 2 brandförmän och 12 brandkarlar dagligen fullgöra vakttjänst, under det att återstoden är ledig.

På stationen böra nämligen placeras minst tvenne brandfordon, för hvars framförande erfordras tvenne kuskar eller chaufförer. Då därjämte en telegrafpost alltid måste finnas på stationen, kommer således den för eldsläckning och lifräddning afsedda styrkan att utgöras af 2 brandförmän och 9 brandkarlar, hvilket väl torde vara det minsta antal, som kan ifrågakomma för ett själfständigt och verksamt uppräddande.

På grund af stationens betydelse och aflägsna läge bör som dess befälhavare placeras en underofficer. Vid Örby och Södertörns villastad bör förläggas en brandförman för att handhafa den redskap, som är afsedd att uppställas i dessa samhälle.

För det inkorporerade området torde således erfordras.

- 1 brandsergeant,
- 5 brandförmän och
- 18 brandkarlar,

af hvilka 1 underofficer och 2 brandförmän kunna erhållas från Johannes station, de senare under förutsättning, att de ersättas med två brandkarlar.

Då emellertid den för Liljeholmen afsedda brandstationen, hvars uppförande utan dröjsmål skall påbörjas, icke torde kunna tagas i bruk förrän sen-

somnaren 1914, men staden likväl från och med den 1 nästkommande januari äger ansvarsskyldighet för brandväsendet inom såväl Liljeholmen som öfriga delar af Brännkyrka socken äfvensom stadens äldre områden, torde förhållandena så böra ordnas, att Katarina och Maria brandstationer förstärkas med såväl redskap som material.

Häri genom anser jag, att nämnda stationer, utan att de stadsdelar, hvarest de äro belägna, blottas, på ett tillfredställande sätt böra kunna verkställa eldsläckning m. m. inom nämnda områden under den tid, som åtgår för stationens uppförande äfvensom därmed i sammanhang stående åtgärder, som måste vidtagas, såsom t. ex. anläggandet af en brandtelegraf m. m.

Den häraf erforderliga styrkan beräknas till

- 1 brandförmän,
- 11 brandkarlar sålunda fördelade:
- å Katarina station 9 brandkarlar
- å Maria " 1 brandförmän och
- " 2 brandkarlar.

För genomförandet af förstärkandet af Värtans brandstation och för utsträckandet af brandmanskapets ledighet äfvensom för orduandet af brandväsendet inom Brännkyrka socken bör, på grund af hvad jag här ofvan anfört brandkårens manskapsstyrka ökas med

- 3 brandförmän och
- 37 brandkarlar,

af hvilket antal för år 1913 erfordras

1 brandförman och

30 brandkarlar.

I händelse den sålunda föreslagna ökningen bifalles skulle personalens fördelning under år 1913 blifva såsom tab. 3 afd. C utvisar.

Den af mig föreslagna ökningen af brandkårens manskapsstyrka har beräknats under förut-sättning att naturaförplägnaden för det å hufvud-stationerna förlagda *ogifta* brandmanskapat utbytes mot kontant portionsersättning att utgå efter samma grunder som för det *gifta* brandmanskapet och det å vaktstationerna förlagda *ogifta* manskapet.

Utpisningen af maten sysselsätter f. n. *ständig* 1 brandförman och 2 brandkarlar på Johannes samt 1 brandkarl på Katarina station, hvarjämte dagligen kommanderas minst 3 man såsom köks-handräckning.

Härtill kommer att en afsevärd del af fanjunkarens och en hos honom såsom biträde kom-menderad brandförmans tid upptages af de med naturförplägnaden förenade göromälen.

Ehuru det borde äligga fanjunkaren såsom redogörare att föra brandväsendets räkenskapsböcker medgifver ej hans tid detta, utan måste nämnda böcker föras af de å Johannes station förlagda brand-löjtnanterna, icke utan men för den egentliga brand-tjänsten.

Af den *ständiga* kökspersonalen kan visser-ligen ett par användas som reserv för eldsläckning vid förefallande behof, men dels är detta förenadt med vissa svårigheter, åtminstone under den tid maten tillredes, dels äro de till föga nytta på grund af att tillräcklig öfning ej kan beredas dem.

Naturaförplägnadens utbytande mot kontant portionsersättning skulle medföra följande fördelar: 3 brandförmän och 3 brandkarlar kunna påräknas för den egentliga tjänsten, hvarjämte fanjunkaren kan öfvertaga samtliga en redogörare äliggande göromål, och brandofficerarna därigenom uteslutande kunna ägna sig åt den egentliga tjänsten, och där-med förenade besiktningar o. d.

Antalet besiktningar och yttranden, som brand-kårens befäl har att afgifva, tillväxer nämligen årligen samt torda afsevärdt komma att ökas med inkorporeringen af Brännkyrka socken samt öfriga påtänkta områden.

Ett rationellare ordnande af officerarnas tjänst-göring torde dessutom kunna framlyfta tidpunkten för ytterligare en officers anställande.

Manskaps framställning om ny lönestat afser äfven naturaförplägnadens utbytande mot kontant portionsersättning.

Ehuru portionsstaten under senare år upprepade gånger förändrats och förbättrats, äro manskaps klagomål öfver matens kvantitativa och kvalitativa beskaffenhet ständigt desamma.

Ny portionsstat fastställdes på manskaps be-gäran senast den 9 november 1909 att gälla från

och med den 1 Januari 1910.

Icke dessto mindre gjorde manskapat under sistlidne år framställning att jag måtte vidtaga åtgärder för portionens förbättrande.

På grund af att brandväsendets utgiftsstat redan var öfverlämnad till afdelningen, kunde emellertid deras framställning ej leda till någon åtgärd.

Nekas kan ej att naturaförplägnaden lämnar åtskilligt att önska. Huru mycken omsorg, som än nädläggas på matens tillredning, blifver den-samma på grund af sakens natur ofta ej så väl-smakande och dessutom ganska onformig. Anbud måste nämligen införas för de för året erforderliga kvantiteterna, hvarigenom omöjliggöres någon om-växling i utspisningen.

Jag anser sålunda att talande skäl föreligga för den af mig föreslagna åtgärden, hvilken dess-utom torde blifva nödvändig i en icke aflägsen framtid, då i samma mån som antalet gifta brand-karlar ökas, det ej torde vara ekonomiskt fördelaktigt att bibehålla naturaförplägnaden för återstoden.

Jag får därför vördsamt hemställa, att den för en del af brandmanskapat utgående naturaför-plägnaden från och med nästkommande år utbytes mot kontant portionsersättning.

Portionsersättningen till det gifta brandman-skapet m. fl. utgår i. n. med 50 % förhöjning å det för året enligt införade anbud gällande portionspriset.

Medeltalet af de för åren 1907—1912 gällande portionsprisen utgör 77,95 öre, hvidan den portions-ersättning, som i händelse nämnda summa lades till grund för en beräkning, skulle per år utgöra kronor 426; 78 öre.

På grund af stegrade lefnadskostnader anser jag emellertid, att detta belopp bör höjas till 432 kronor eller 26 kronor pr man och månad.

I händelse af bifall till min hemställan bör med hänsyn tagen till den för år 1913 erforderliga ökningen af manskapsstyrkan anslaget till kosthåll höjas från kronor 64,000 till kronor 92,448.

Ett bifall till min framställning om ökning af den uovarande manskapsstyrkan med 1 brand-förman och 30 brandkarlar medför en kostnad af kronor 18,720, hvaraf kronor 120 beräknas till

Ledig plats.

En nykter och ordentlig *brandman*, som full-gjort sin värnplikt samt är kunnig i hästars vård och körning, erhåller plats vid Södertelje brand-kår den 1 nästa februari. Löneförmånerna utgöras af: årlig lön 1,100 kr., beklädnads-ersättning 100 kr., jämte fri familjebostad, ved och lyse. Hårtill komma två ålderstillägg ef-ter 5 och 10 år å 100 kr.

Ansökningshandlingar med betygsafskrifter torde fortast möjligt insändas till **Brandche-fen Södertelje.**

arvode åt en brandförman. Härtill kommer att följande anslag behöfva höjas:

Beklädnad och beväring,
tvätt till manskapet samt
läkarevård, medikamenter o. d.

På grund af hvad sålunda i min skrivelse anförts hemställes vördsamt:

att manskapsstyrkan ökas med 3 brandförmän och 37 brandkarlar, därför för år 1913 1 brandförman och 30 brandkarlar,

att brandmanskapet erhåller kontant portionsersättning i stället för naturaförplägnad, samt att brandmanskapets tjänstgöring ordnas i enlighet med 9-dagars tjänstgöringsföljden, dock med de inskränkningar, som kunna påfordras.

Stockholm den 24 maj 1912.

A. SVINHUFVUD

Brandchef.

Svenska Brandmannaförbundets brandkonsulenter o. Brandchefsföreningens styrelse.

Den brandkonsulentsinstitution, som Svenska Brandmannaförbundet i år tillsatt i syfte att i någon mån söka förbättra de rent bedröfliga brandsläckningsförhållandena ute på landsbygden har inte, hvilket — med kännedom om brandchefsföreningen i allmänhet — var att vänta, funnit nåd inför dess styrelses ögon. Vid ett Brandchefsföreningens styrelsemöte har brandkonsulentsfrågan varit på tapeten och uttalandet tillställts tidningen Gjallarhornet, som i nr 24 därom bland annat skriver följande:

”Brandmannaförbundets i och för sig lofvärda åtgärd i berörda afseende synes emellertid komma att få föga praktisk betydelse på grund af den ställning, som vederbörande brandchefer intagit till frågan. Enligt hvad som meddelats oss har nämligen styrelsen i Svenska Brandchefsföreningen vid ett nyligen hållet sammanträde upptagit frågan till behandling och därvid enats om följande uttalande:

De af Brandmannaförbundet utsedda personerna äro genom sin tjänsteställning bundna vid den brandkår, som de hvar på sin plats tillhöra, hvadan vi taga för gifvet, att de områden som i första hand komma att utnyttjas för angifna konsulentverksamhet skulle bli på landsbygd, som gränsar intill respektive städer. Vi anse mycket väl behöfvet af, att den städerna omgifvande landsbygden, där förutsättningarna för en ur brandsynpunkt ytterst farlig byggnadsverksamhet mera än annorstä-

des göra sig gällande, ofta kan vara i behof af en ordnande och ledande hand vid brandsläckningsfrågors afgörande, men denna ordnande hand bör icke vara brandsoldatens vid stadssamhällets brandkår i annan mån än hans verksamhet härvidlag sker på uppdrag af och under kontroll af stadens ansvarige brandchef. De skäl, som ligga till grund för vår uppfattning i denna sak, synes oss såvidt vi kunna finna, vara fullt afgörande. Förhållandena äro nämligen, utan nämndvärda undantag, alltid sådana, att den städerna omgifvande landsbygden i snart sagt hvarje fall saknar tillräckliga medel att kunna helt förstående och tillfredställande ordna brandväsendet inom de på densamma spridda tät bebyggda, i regel mycket eldfarliga samhällena. Dessa samhällen blifva sålunda, då allvarliga eldsvädsförhållanden uppstå, i mer eller mindre grad beroende af den hjälp, som kan erhållas från det större närliggande stadssamhället. Af synnerlig vikt är därför, att de medel och möjligheter, det mindre samhället äger, tillvaratas på så sätt, att den hjälp, som eventuellt kan erhållas, också kan i möjligaste grad utnyttjas, hvilket gifvetsvis kan ske utan att samhällets fristående verksamhet i eldsläckningsarbetet — så långt detta är möjligt — inskränkes. En gifven följd häraf är, att den rådgivande verksamheten i de fall, där dylik önskas, bör utövas af eller genom den ansvarige brandchefen och icke genom den enskilde oansvarige brandmannen.

Såsom allmänt omdöme om Brandmannaförbundets ifrågasatta brandkonsulentsverksamhet vilja vi framhålla, att en verksamhet bedriven af personer, som med några få undantag, för dylikt arbete sakna alla förutsättningar, kan medföra betänkliga följder”.

Gjallarhornet fortsätter.

”Det är, som man ser ingen mild kritik, som brandchefsföreningens styrelse låtit utgå öfver Brandmannaförbundets konsulentanordning. Om ock styrelsens omdöme om konsulenternas förutsättningar att fullgöra det åtagna arbetet måste betecknas som öfverdrivet, innehåller det relaterade uttalandet i öfrigt dock så starka motiv för styrelsens intagna ståndpunkt, att det torde vara tvifvel underkastadt, om Brandmannaförbundet kan — utan samförstånd med vederbörande brandchefer — med någon utsikt till framgång fortsätta på den inslagna vägen”.

Så långt Gjallarhornets artikel.

Det kan sannerligen ej betecknas såsom gentlemannamässigt af Brandchefsföreningens styrelse att tillåta sig fälla så förringande omdömen om aktingsvärda och i sitt yrke väl praktiserade och dugliga personer, som brandkonsulenterna äro, för att lägga i dagen

sin afvoghet mot Brandmannaförbundet. Inte heller drager sig styrelsen för att nedsätta betydelsen och värdet af den i samhällsgagnande syfte tillsatta brandkonsultensinstitutionen; nog endast därför att den tillsatts af Brandmannaförbundet och ej af Brandchefsföreningen. Det är föga troligt, att brandchefernas s. k. kritik bidrager till att popularisera Brandchefsföreningen hos allmänheten lika litet som hos Brandmannaförbundet. Ej heller tro vi, att intresset för brandväsendets förbättrande ute i bygderna kommer att höjas genom brandchefernas hållning och Gjallarhornets instämmande däri. Nej tvärtom. Det verkar nog i stället hämnande, och detta rätt afsevärdt. Och ändå är det ju en vinst för försäkringsbolagen, om samhällena mera än hvad nu sker ägnar omsorg om sitt brandväsende, och försäkringsbolagens intressen trodde vi likväl att Gjallarhornet ville bevaka.

De uttalanden som af Brandchefsföreningens styrelse och tidningen Gjallarhornet gjorts uti förutnämnda artikel, anse vi oss nödsakade att bemöta. Vi vilja därför så långt som möjligt ta punkterna i den ordning de förekomma.

Brandcheferna, såväl som dem underlydande personal, äro väl i lika grad bundna vid det samhälle eller den brandkår de äro anställda. Det kan väl därför inte ordas om ett till yttnehållet mera hopträngt arbetsfält för en icke brandchef än för en brandchef. Vidare tyckes styrelsen inte tänka på att det finns samhällen, belägna så långt bort från städerna, att någon hjälp därifrån vid en eldsvåda ej är möjlig eller lönande att lämna. I dessa samhällen är det i allmänhet lika dåligt bestämdt i brandsläckningshänseende, som i dem som ligga i närheten af städerna. Om det nu inte är en brandchef utan ett annat dugligt brandbefäl, som stått till tjänst med upplysningar och råd, kan väl inte detta för samhället medföra så »betänkliga följder», som Brandchefsföreningens styrelse tror. När nu brandkonsulenternas verksamhet alltid är förlagd utom det samhälles gränser, de som brandmän tillhöra, kan ju deras respektive brandchefer ej heller öfver dem utöfva något som helst förmansskap under deras konsulentverksamhet, under förutsättning att denna verksamhet utöfvas å tid, som konsulenterna själfva råda öfver. Det torde också vara för en »stads ansvarige brandchef» lite kvistigt att gifva »brandsoldaterna» i uppdrag, att under hans kontroll utföra något privat arbete för ett samhälle ute på landet. Det låter nog rent ut sagt enfaldigt att här orda om ansvar, då en stads brandchef i detta fall väl ej har större ansvar än en stads »brandsoldat».

Brandmannaförbundets brandkonsulenter

utgöra väl ändå intet hinder för, att äfven brandcheferna — hvilket de föröfrigt borde känna sig moraliskt skyldiga till — så långt deras tid tillåter utöfva en gagnande verksamhet för höjandet af brandsäkerheten, äfven utom deras egen stad eller samhälle. Arbetsfältet är stort, så det räcker rikligen till för alla, som vilja arbeta.

Den som skrifvet det uttalande Brandchefsföreningens styrelse tillställt Gjallarhornet har nog tänkt uteslutande på sig själf och den stad hans själf som brandchef residerar uti. Det har väl då grämt honom att en vid hans kår anställd enskild »oansvarig brandman» har kunnat anses kompetent att gifva råd i några brandsläckningsfrågor, och därför af Brandmannaförbundet tillsatts såsom brandkonsulent. Brandchefen kan dock vara lugn. På det område herr Brandchefen är ansvarig kommer nog inte brandkonsulenten att inkräkta.

Något samarbete mellan brandkonsulenterna och »vederbörande brandchefer» synes oss mycket svårt att få till stånd, isynnerhet som vi ej ha klart för oss hvem som är vederbörande brandchef ute i en bondby. Dessutom vilja vi påstå att alla Brandmannaförbundets brandkonsulenter äro väl så kompetenta i brandsläckningsväsendet, som en stor del brandchefer i småstäderna, ehuru de ej tillhöra Svenska Brandchefsföreningen. Därföre tro vi att brandväsendet på landet blott skulle hafva gagn af de råd och den hjälp brandkonsulenterna kunna lämna vederbörande landskommuner. Eller vill Svenska Brandchefsföreningens styrelse måhända påvisa de betänkliga följder, som skulle kunna uppstå, för den händelse ett litet samhälle ute på bondlandet togo sig för, att med hjälp af en praktiserad brandman bätra på sin skröpliga brandredskap eller till och med organisera en liten frivillig brandkår, utan att först rådfråga sig hos Grönköpings stads ansvarige brandchef, ledamoten af Svenska Brandchefsföreningen, källarmästare Pettersson? Vi kunna inte hjälpa att det låter lite löjligt. Säkert är emellertid, att det torde blifva svårt att förklara, hvari det samhällsvådliga skulle bestå. Men källarmästare Pettersson är naturligtvis arg för att han — som för ytterligare ett helt år, med två rösters öfvervikt öfver barberare Nilsson, omvalts till ansvarig brandchef i Grönköp. o. dessutom är välbeställd löjtnant i landstormen — har blifvit förbisedd, och inte fått utöfva någon rådgifvande verksamhet i denna brandsläckningsfråga, som han i egenskap af en stads ansvarige brandchef ansett endast bort tillkomma honom.

Med anledning af förutnämnda tidningsartikel har svenska Brandmannaförbundets ord-

förande, öfverbrandmästare Klaes L. Carlsson, tillställt Gjallarhornet följande svarsskrifvelse, af hvilken vi erhållit del och här nedan åter-giver.

»Då uti Eder ärade tidning af den 30 nov. d. å förekommit en uppsats under ofvanstående rubrik som, af oss lämnad utan afseende, skulle i betänkelig grad skada förut namngifna personers yrke, utkomst och goda anseende, bedja vi vördsamt få göra några inlägg i den berörda frågan.

Svenska brandmannaförbundet utgör en opolitisk sammanslutning af föreningar, innefattande brandmän inom Sverige, hvilken äsyftar att åstadkomma en gagnande samverkan i alla en brandman berörande frågor, beförda dess yrkes speciella utveckling, samt, at hos myndigheter, korporationer och i allmänhet utåt representera detsamma, samt skydda och främja gemensamma intressen.

Förbundet vill på denna grund verka för höjandet af brandmannens teoretiska och praktiska yrkesutbildning samt att väcka och beförda intresset för fack- och allmänbildning. Med »brandmän» förstås här alla, som hafva brandsläckning och därtill hörande som yrke, oberoende af grad. Vi bifoga förbundets stadgar och samtliga protokoll sedan förbundets startande för bedömande af vår verksamhet.

Till förbundets årsmöte i Stockholm 1911 inkom från Alingsås brandmannaförening en motion om att förbundet skulle försöka göra något för brandsläckningens förbättrande på *landsbygden*.

Motionen, som påvisade »att inte allt var bra som det är» behandlades och under diskussionen klagjordes, att framställningen var berättigad.

Sammanträdet tillsatte därför en komité, som fick i uppdrag att till styrelsen inom viss tid inkomma med förslag på hvad sätt förbundet skulle kunna gagna på det omnämnda området, Komitén bestod af en öfverbrandmästare, en brandmästare, en brandförman och en brandkarl.

Komitérades sammanlagda tjänstgörings-tid inom resp. brandkårer var mellan 40—50 år och så sammansatt af personer inom skilda områden och grader, att utredningen skulle blifva möjligast allsidig och tillförlitlig.

Komitérades utredning behandlades på förbundets årsmöte i april d. å och resulterade i uppropet.

»Till Sveriges landskommuner!»

Af uppropet ifråga framgår tydligt, inom hvilken ram och inom hvilka områden konsulenten skall stå till tjänst med råd och upp-lysninger i berörda afseende.

Det står: med fria resor och dagtrakta-mente — .

Häraf framgår, att konsulenten på intet sätt ingriper på vederbörande Brandchefs område — det på hvilket han på grund af sin tjänstbefattning är ansvarig för.

Det är detta Svenska Brandmannaförbundets åtgörande, som uti Eder ärade tidning föll ett helt annat än vänligt omnämnande.

Som detta, enligt vårt förmenande, är beroende af obekantskap med vårt förbunds syfte, torde det helt lätt kunna rättas, när saken blifvit vederbörligen belyst och utredd.

Anskaffning af eldsläckningsmateriel och ordnande af brandsläckning kostar pengar; men brandförsäkringspremierna utgöra äfven stora summor. Vid ordnandet af ett samhällens brandsläckning utgås därför i regeln från den vällofliga beräkningen, att, fränsett större säkerhet till lif och gods, tjäna på företaget genom nedsättning af gällande premier.

Förslaget, till brandsläckningsanordningarna i fråga, utarbetadt af konsulent eller andra, tillställas härför vederbörande försäkringsbolag och granskas af dettas eller dessas inspektörer, innan det blifver godkänt för den ifrågasatta premiereduceringen.

Härigenom bortfaller, så vida inte brandförsäkringsbolagens inspektörer också underkännas — de »betänkliga följder» som ett förslag af våra brandkonsulenter enl. Brandchefs-föreningens styrelses åsikt kan välla.

Då nu dessa »betänkliga följder» och vårt ingrepp i vederbörande brandchefs ansvarsområde har reducerats till sitt rätta värde, vilja vi öfvergå till brandkonsulenterna.

Då vårt förbund äsyftar att åstadkomma en gagnande samverkan i alla en brandman berörande frågor, samt gagna resp. samhällen och såmedelst vårt land, och, då såväl Brandchefs-föreningens styrelse som tidningen mycket väl inse behovet af en ordnande och ledande hand vid brandsläckningsfrågors ordnande, men ut i del af uti tidningen namngifna konsulenter »för dylikt arbete sakna alla förutsättningar», så bedja vi härmed förbindligast Brandchefs-föreningens styrelse att uti denna ärade tidning meddela allmänheten och oss namnen på dessa, så att förbundet härutinnan måtte kunna vidtaga åtgärder i och för undernödjande af de förutsatta missförhållandena.

Då båda sammanslutningarna, Brandchefs-föreningen och Brandmannaförbundet hafva till mål att gagna samma sak — brandväsendet — och då båda arbeta för att nå största möjliga resultat häri torde det samförstånd, som tidningen och det samarbete, som brandchefs-föreningens styrelse förutsätter, vara det

**ALLMÄNNA-
BRANDREDSKAPSÄFFÄREN** Stockholm
E. Bergslöm & Co.
Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gølle 1901. Statsdiplom Berlin 1901.

Specialaffär för
Brandmateriel.

rätta medlet att nå målet. I förhoppning om att vi till gagn för det hela, snart skola komma därhän, har jag äran teckna.

för Svenska Brandmannaförbundet).

☞ Förbundsangelägenheter.

Det ligger framför mig ett bref från en brandman, som inte har riktigt klart för sig huruvida förbundets organ »Svensk Brandkärstidning» kommer att blifva obligatorisk under kommande år eller inte.

Då det möjligen finnes någon mera, som inte är fullt säker på denna sak, passar jag på tillfället, för att med några rader i tidningen svara på frågan.

Som af förbundets revisionsberättelser framgått, har det för styrelsen varit ganska svårt att få inkomster och utgifter att på ett nöjaktigt sätt gå ihop, och detta har gifvetvis verkat hämmande på förbundets arbete. För att råda bot härutinnan framlades på förra förbundsmötet ett förslag att göra tidningen obligatorisk, och att hela afgiften till förbundet — tidningen inberäknad — skulle utgöra 5 kr. pr medlem och år.

Detta förslag antogs med stor majoritet och beslöts därjämte, att denna afgift skulle erläggas i två terminer, den första hälften i januari och den andra hälften i juli månad.

Fem kronor är alltså *hela* afgiften till förbundet och inbegripes häri tidningen och ombudens resor till förbundsmötena.

Detta låter otroligt, men med stor sparsamhet och god tillslutning till förbundet, kunna vi hålla medlemsavgifterna så låga.

Mig veterligen finnes ingen motsvarande sammanslutning der avgifterna äro så små.

Detta lär mana hvarje svensk brandman att ingå i vårt förbund.

Förbundets syften äro att befordra vårt yrkes utveckling och yrkesutbildningen samt att skydda och främja gemensamma intressen. Detta arbete gagnar den enskilde brandmannen, brandväsendet och landet.

Därför är det hvarje brandmans plikt att deltaga i arbetet, ty den, som vill ha del i vinsten bör rätteligen också dela kostnaderna.

Det har ofta sagts att vår tid är sammanslutningens, men fastän detta är så tydligt kan det aldrig framhållas för ofta. Allt är nu samlat på partier och sektioner, och det är dessa som bestämma och leda allt, den enskilde förmår så litet.

Detta sakförhållande bör sporra förbundets medlemmar att göra det starkt, och allvarligt mana alla brandmän, som ännu stå vacklande, att snarast möjligt ansluta sig till Svenska Brandmannaförbundet.

Nu kommer helgen med många »mellandagar» som alldeles utmärkt lämpa sig för sammanträden. Gå då tillsammans och resonera om saken och sänd in Eder anmälan snarast möjligt.

Kom ihåg att afgiften är 10 öre i veckan inklusive porto, en summa som knappast kan användas bättre.

Nu ringa julklockorna och med dess klang vill jag bringa en julhälsning till alla vårt förbunds medlemmar.

Vi äro vana att lystra till klockors klang. I allmänhet gäller det då allvar — det är något som är i fara, något som skall räddas.

Nu ringa julklockorna sitt bing, bang — förkunnande frid och glädje för alla.

Må vi då lika beredvilligt som när larmklockan ljuder följa signalen till glädje och frid — glömma alla missjud — ty det är *Jul*.

Ordföranden.

Ett lyekosamt nytt år!

önskas alla brandkårsmän öfver hela landet af

Erik Blomgren.

Ett Godt Nytt År!

tillönskas samtliga brandmän af

Borås Brandkårs Kamratförening.

ETT GODT

NYTT ÅR!

tillönskas samtliga brandmän af

Östersunds Brandkårs Kamratförening.

Joh. Olssons Eftr. Boktryckeri

Köpmansgatan 30,
— Göteborg. —
Telefon 2750.

(Brunbäck & Jonsson)

Stor förtjänst

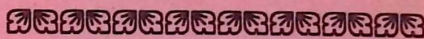
kan erhållas genom att upptaga abonnenter på intressanta romaner för ett mångårigt, solldt bokförlag, hvilka romaner ätföljas af öfver 800 värdefulla varupremier, såsom Hänglampor, Symaskiner, Väggar, Fickur, Porslinsmatserviser, Kaffeserviser, Matlof, Musikinstrumenter, Grammofoner, Reskikare, Floler, Handklayer, Guitarrer m.m. Böcker utänmas endast till ordentliga och bofasta personer, inga andra antagas.

Begär prospekt och prof på böcker från Kungsholms Bokförl. Expedition, Stockholm C.
OBS! Stor försäljningsprovision.

Akt. Bol. C. H. Ström & Co.,

Torggatan 22.

Göteborgs största Skrädderi
och Herrekliperingsaffär.

Förlofningsringar

vackrast hos

Juvelerare Pettersson,

Magasinsgatan 7 och Kungsg. 24,

— Göteborg. —

● Tel. 3117. ●

● Tel. 5397. ●

Rikstcl. 3315.

Förlofningsringar

bäst hos

Juvelerare Axel Martén,
Kaserntorget 5, hörnet af Vallgatan,
Göteborg.

Hvad skogseldarna sluka

och hur de bekämpas.

Tidigare än någonsin ha vi i år blifvit öfverraskade af den ena underrättelsen efter den andra om förödande skogseldar. Det är den tidiga våren och den för årstiden ovanliga torkan, som sålunda väl halfmannan månad före den ordinarie tiden dragit med sig dessa högt lysande men fatala konsekvenser.

Skogseldarna ha emellertid under senare tider betydligt nedgått både i frekvens och omfattning, och äfven fast 1910 års »säsongs» börjat både tidigt och ogynnsamt är det väl ända att anta, att vi skola slippa ett år, som ens tillnärmelsevis när upp till rekordåren 1901 och 1888. Det finns nämligen nu

mera något mer medel och möjligheter att värna skogarna mot den hotande faran än förut. Under 1888 härjades ej mindre än 12,000 hektar af kronoskogarna, och de enskildas skogar ledo ända mera. I Angermanland t. ex. beräknas den brandskadade skogsarealen till 30,000 hektar, i Helsingland till 17,000 o. s. v. År 1901, då vi hade en mycket torr sommar, afbrändes helt och hållet 10,500 hektar kronoskog. Sedan dess ha med undantag för 1905, då 2,600 hektar kronoskog nedbrunnit, skogseldens härjningar varit rätt lindriga, så att numera den gamla vedertagna genomsnittsiffran 30,000 hektar pr år för eldens härjningar i hela landets skogsmark måste betraktas såsom mycket för hög. Det anses ända att man måste räkna med millioner kr. årligen, som förspillas genom skogsbrand.

Enligt år 1888 af Gefleborgs läns hushållnings-sällskap tillsatta sakkunnigas beräkningar af eldskada för länet under året uppskattades förlusten

Fotografiförstorningar, Ramar, Breprensar, Broscher, Kravatnålar, Manschettknappar, Medaljonger m. m. med fotografi köpas fördelaktigast i Haga Förstoringsaffär, Jerntorget N:o 10, Göteborg. Agenter antagas mot högsta provision. Rikt illustrerad prisurant sändes gratis.

Svenska skolor och utbildningsanstalter.

Uppgifter ang. inträdesfördr., avgifter, utbildningskurser för olika yrken m. m. 176 sid. Pris 1:25 jämte 15 öre till porto. Relkv. fr. O. W. Hjärtsstädt, Kristinehamn.

CLEO!

Bästa och starkaste velociped.

Tillverkas hos

JOHANSSON & CARLSSON,
Stigbergssliden 1, Göteborg.

Telefon 4476.

Åktiebolaget Eskilstuna-Boden

Ludvig Tingström.

Hörnet af Torg- och Postgatorna, Göteborg.

Stor, välorterad Järnhandel.

Stort lager af Assuranceprutor.

Lägsta priser.

Frans Lundin & Co., Korsgatan 11,
hörnet af Kyrkogatan, Göteborg.

Första klass Skrädderi!
Fullständig Herrekliperi!
Färdiga Herrekläder med garanti för fullt, välgående.
Största urval! Absolut lägsta priser!

Korub
& Sångstjärns
Allégatan 4. Tel. 10

TOKIO

utsökt god japansk cigarett säljes nu fabulöst billigt av
JOHN FRÖBERG, Finspong.

Större besparing, än någon tror!
Specialpriskurant å Cigarer och Cigarretter gratis och franko, mot 5 öre i frimärken till porto.

för brandskadad skog därstädes till 650,000 kr. Med användning af samma beräkningsgrunder kommer man för statens räkning till en förlustsiffra på 90,000 för år 1905.

Äfven om man slutligen lyckas förmå människorna till iakttagande af försiktighet med elden i skog och mark, kvarstå så många andra möjligheter för skogseldars uppkomst, att de för framtiden rent af måste beräknas bli talrikare än hittills. Gnister fran järnvägstagen, askslag m. m. orsaka fändningar och dessa alltmora ödesdigra i samma mån som en intensivare skogsskötsel upp-

O. P. Andersson & Son. Aquavit & Taffelperlan.

C. LINDEMARK,

29 Ö. Hamngat. 29 (midst f. Ferd. Lundqvist & Co.)
erbjuder platsens största och billigaste urval uti:

Gosskläder & Flickkläder:

Blus- & Kadettkostymer	Bluskostymer
Sport- & Kavalkostymer	Ytterkavaler
Ytterkavaler & Paletåer	
Konfirmationskostymer	Regnrockar

Regncapes & Koltkostymer m. m.

Alla kvalitét och prisligen!

Specialité:

Wettergrens tillverkningar.

Läs "Löpar-Nisse"

Göteborgs och Vesta Sveriges enda skämttidning.

WINQVISTS

Konditori & Thesalong

Östra Hamng. 43, Göteborg.

Beställningar emottagas å Krokaner, Uppsatser och Efterätter för Middagar och Supéer.

OBS! Finaste Konfekt, Choklad, Bakelser och Tårter fran egen verkstad finnes dagligen.

Beställningar emottagas tack-samt till landsorten samt utföras fort och punktligt. Omsorgs-

full inpackning. **Telefon 9651.** Vördsamt **E. WINQVIST,** (f. d. ena innehafvarinna av J. & A. Folkersson)

Göta Cacao

40 öre pr hekto

är mycket omtyckt.

Göteborgs Choklad- & Konfektfabrik
C. A. Lindelöw.

drager fullgoda ungsokogar och torrlägger myrmarker — så framt ej försiktighetsmått iakttagas.

Det enda medlet anses vara brandtorn — det signaleringssystem, hvarigenom elden ögonblickligen upptäckes och lokaliseras, och som ger möjlighet till upptäckande och beifrånande af värdslöshet med elden i skogarna i allmänhet. Det var Dalarne, Orsa kommun, som gick i spetsen för syste-

(Fortsätt. å detta annonsomslags 4:de sida.)

Velociped till **Fabrikspris**, utan mellanhänder kan hvar och en skaffa sig genom att skriva direkt till **Edv. Sönnergrens Maskinfabrik, Göteborg.**

□□□□□□ Rikstel. 9234. □□□□□□

Katalog sändes gratis på begäran.

Gloria prisbelönta Skodon äro de erkända bästa.

Dam, specialkäng, svart 8.50

" " brun 9.50

Herr " " 11.50

" Amerik. façon " 12.50

Skomagasinet Gloria,

Kungsgatan 47,
intill Herm. Meets.

Göteborgs Théimport

Etabl. 1902.

Telefon 1155 och 1571, rekommenderar sitt

Utsökt Fine Thé

Direkt importeradt i originalpackningar

å Kr. 5 pr kg.

Var god prova! Varan talar för sig själf.

GILLBLADS, Kungsgatan 42—44,
Korsgatan 18.

är Göteborgs bäst sorterade Manufakturaffär.
Ständigt nya, stora sortiment i de olika
afdelningarne för Klädnigar, Blustyger,
Hvitvaror, Sybehör, Möbeltyger och
Gardiner.

Kjolfabrik, Kappfabrik, Flaggfabrik.

Mot uppvisandet af Medlemskort ötnjutes 10 %
rabatt på alla våra varor förutom Galoscher. 212

A. B. Carl Johansson

säljer

— | —
ALLT
— | —

— | —
Mattor
Gardiner
Möbeltyger
Filterar
Vaxduk
Reseffekter

m. m., m. m. billigast och bäst.

2 KUNGSTORGET 2.

327

Metallfabriksaktiebolaget

C. C. Sporrang & Co

Regeringsgatan 23, Stockholm.

Knappar och
Uniformseffekter
för Brandkårer.

Katalog sändes fritt på begäran.

313

PUNSCH

N:o 1

277

C. ERIKSSONS

Cigarraffär, Köpmansgatan 28,
rekommenderas.

235

KEMIGRAFISKA AKT-BOL.

BENGT SILVERSPARRE

STOCKHOLM · GÖTEBORG ·

ALLM. TEL. 5408 · RIKSTEL. 4258

RIKSTEL. 3148

KLICHEER

315

STENKOL COKES,

A. B.
&
Co.

Björk- & Barrved
af bästa kvalitet till
billigaste priser.

A. B.
&
Co.

ADOLF BRATT & Co.

2 Norra Hamngatan 2, Göteborg.

324

Låga kaffepriser

— i —

Lindeqvists Thé- & Kaffehandel,

Södra Larmgatan 4 (Platinus hus).

Telefon 9010.

351

Lyckholms¹⁸⁷⁸ÖL

321

mindre söt & extra Dry.

C. E. Dahlgren & Co, Göteborg.

Förlofningsringar

NYSILFVER

SWENSON & LUHR,
JUVELERARE. — ÖSTRA HAMNGATAN 41. 291

▼▼▼▼▼
Bästa
lys-
oljor
▲▲▲▲▲

Telefoner: 7666 & 7670. 335

O. P. Anderson & Son.
Aquavit &
Taffelperlan.

299

H. ALPEN, Göteborg.

Alla slags Stenkol och Cokes af yppersta kvalitéer, till platsens billigaste priser. □□□□□□□□□□

Hemkörning ombesörjes omgående.

Telefoner: Kontoret 5936 & 2053.
Detaljaffären 2454. 247

Kappor, Kostymer,
Regnkappor,
Promenadkjolar

Svarta o, kul. **Klädningsstyger**

— Cheviot, Kläde, Sammet. —

Blustyger, Kostymtyger m. m.
Fodertyger, Sybehör och Garneringar

Ingen har större urval säljer billigare Bestämda alltid lägsta priser
Eduard Wahlbom & Co.
29 Kungsgatan 29 350

ACCIDENS-TRYCKERI

H. S.	Alltid nyheter!	H. S.
hos Herrekiperingen		
... STANDARD		
S. Allégatan 2, näst intill Arbetareföreningen.		
H. S.	Billiga priser!	H. S.

301

Kött, Fläsk, Ägg & Charkuterivaror

Köpas fördelaktigast!

Emil Olssons
Slakteriaffär

Bazaren 3, Skanstorget. Tel. 6048. (282)

Gratis.

Hvarje köpare af ett helt Svinhufvud å 45 öre pr kg. erhåller tills vidare gratis en burk Anjovis i följande butiker:

Sjömanshemmets Bazar Nr 6,
Smör- och Osthandeln, Rosenlundsgatan
midt emot Fiskhallen.

OBS! noga på båda ställena skylten: ett Svinhufvud. 311

»Svenska Flaggan» Punsch
»West End Club» Whisky
Prunier Konjak

OLOF FREDIN & Co.
Kungsgatan 40.
GÖTEBORG. 336

KRONANS EXTRAÖL & PILSNERÖL LAGERDRICKA.

STANDARD ÖL.

☞ BÖMISKT ÖL.

246

JOHNSON & CARLSONS

Telefon 4111.

Kopparslageriaffär,
Husargatan 24.

Alla slags kopparslageriarbeten verkställas. Kopparkärl, handjord, stort lager. Förtäningar utföras dagl. med kem. rent tenn. Kärlen hämtas och hembäras.

296

Rikstel. 3315.

Förlofningsringar

bäst hos

Juvelerare **Axel Martén**,
Kaserntorget 5, hörnet af Vallgatan
Göteborg.

288

☞ **Vårda håret**,
om det är mjukt eller friskt, och använd

Ziwerts' Extrait Vegetal,

bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kungl. Hofleverantör **Ziwerts' Elfr.** i Göteborg. Telefon 112. Drottninggatan 42 (Arkaden). Återförsäljare rabatt. 331

Hvita Stjern-Linien.
Till Amerika och Canada.

Världens ojämförligt största ångare,
Olympic och Titanic

hvardera 45,000 tons, 882 fot långa, under byggnad samt Adriatic, Baltic, Celtic, Cedric och Oceanic till New York.

Cymric och Zealand till Boston samt Laurentic & Megantic, största och bekvämaste på Canada. Handbok, turlista gratis.

CARL ERIKSSON, Postgatan 34, Göteborg.
Isidor Hällström, Skeppsbron 10 Stockholm. (339)

Hvarje husmoder,

som är mån om att linnet ej slites för mycket, men ändå vill ha en bländande hvit tvätt, bör begagna

Merkur Tvättpulver,

hvilket är framställt af de finaste och för ändamålet lämpligaste råvaror och genom sin stora fetthalt besitter en utomordentligt stor reningstörmgå.

Garanteras fritt från klor eller annat för kläder och händer skadligt ämne

Tillverkas endast af:

Tvål- och Parfymfabriken **VIOLA**,
Göteborg.

328

Elanders

Sångar & Sångutstyrslar

Fr. o. m. den 25 April 1911 sker försäljningen af våra tillverkningar direkt till den köparen allmänheten, utan mellanhänder.

Fjela den förtjänst, som förut kommit mel-larhäfterna till godo, tillfaller hädanefter den enskilde köparen odelad.

Försäljningen sker endast mot extra kontant, till landsorten mot efterkräf eller förut insänd likvid.

Elander betalar frakten till Eder järnvägsstation.

Skulle bekommen vara ej motsvara hvad vi i vår prislista utlofvat, eller köparen inom 8 dagar efter dess mottagande och på vår be-kölnad returnera samma, hvarrefter insända penningbeloppet af oss omgäende återställes.

Införda vår rikt illustrerade prislista, som omgäende tillsändes Eder gratis & fr.

För att sätta allmänheten i stånd att anställa jämförelser, som ock att kontrollera hvad den får för sina pengar, ha vi beträffande sångklä-der, där så sig göra låtit, jämte pris jämväl utsatt yllt och kvalitét på stoppmaterialet, — tagel, fjäder, krollspint etc.

Som garanti för varans godhet är hvarje från oss utgången artikel försedd med vår förmåslämpel

Göteborgs Jernsångsbrik
Elander & Co.

GÖTEBORO, Korsgatan 7 & 9.
RIKS. 53 51, 5757.

Läs Svensk Brandkärs-Tidning!

vid behof af något i Möbelväg, göra ett besök uti Karl Ahmans Bosättningsaffär, Köp-mansgatan 40, Tel. 3342. Hela huset i fyra vän. användes för affären. Göteborgs största affär i Begagnade Bättre Möbler. Stort sortiment af Nya Möbler.

En särskild afdelning för Antiquiteter.

Utmärkta saker, lägsta priser på platsen, red-bar behandling.

OBS! Alla inköp, såväl som all försälj-ning sker af princip endast pr extra kontant, däri ligger styrkan att kunna sälja billigt.

244

Aktiebolaget
Eric Mellgren & Sons
GÖTEBORG
Snus- & Tobakstillverkningar
rekommenderas.

241

Carl G. Platin & Co.,
Södra Larmgatan N:o 4.
Öiner & Spirituosa
Rekommenderas.

242

J. Martin Johansson,
JUVELERARE. Torggatan 20.
Tel. 5215. GÖTEBORG. Tel. 5215.
Vackra Förlofnings-
& Vigselringar
ständigt på lager.

238

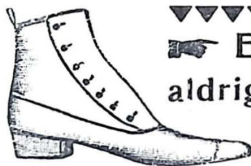
Kaesens Efr. Skomagasin,
Vallgatan 24, Telefon 3739,
Rekommenderar sitt stora och välsorte-
rade lager af alla sorters moderna Skodon
till platsens billigaste priser.
Besök denna affär vid behof af Skodon.

270

239

En sak bör
aldrig glömmas

att
Kungstorgets
Skoaffär

säljer Skodon billigast i staden. Besök
SKOAFFÄREN, Kungstorget 14.

Telefon 7816.

Alltid tillmötesgående är

Filialer i Mölndal. **Axel Nyström.**

Tel. 32.

352

Möbler

i Ek, Valnöt &
Mahogny, Satin

& Lakerade i många stilar, säljes billigt.
Specialité:

Järnsängar & Sängkläder,
mycket att välja på.

J. E. Nordbergs Möbel- & Järnsängsaffär,
Norra Allégatan 4. Strax vid Järntorget.
OBS.! Egen Järnsängsfabrik.

354

Gynna denna tidnings Annonsörer!

Pripps ÖL

325

AUTOMORS

DESINFICIERAR
LUKTLÖST & GIFTFRITT

Säljes å apotek och i färg- & kemikalienaffärer

En gros genom BILLQVIST, LUNDWALL & Co. Göteborg.

John Svenssons

Kött- och Fläskaffär

Rekommenderas.

Bazar Alliance 25--26.

TELEFON 3691.

Ständigt lager af prima varor till moderata priser.

På grund af skoafdelningens upphörande

SLUTREALISERAS

hela skolagret Herr-, Dam-, Barn- samt Konfirmationsskodon till lågt nedsatta priser. Sven Uhlén, 3 Kasernorget 3.

G. F. HANSSONS Möbelaaffär,

Landsvägsgatan 3 & 4,

Rekommenderar ett välorteradt lager af finare och ordinarie MÖBLER till billigaste priser.

En tragikomisk händelse

inträffade under påsken på en gata i Berlin.

En elegant, ung dam flanerade helt stolt i sin nya värhatt på eftermiddagen utanför bodfönstren och betraktade deras påskutställningar. Längst stannade hon utanför ett fönster, som bjöd på särskildt många härligheter. Men hast du mir gesehen: en gnista föll ned på den eleganta värhatten. Det lätta materialet fattade eld, men ägarinnan anade icke oråd. Först då en förbigående ropade varningen: »Er hatt brinner!» märkte hon faran.

Utom sig af förskräckelse ryckte hon den brinnande hatten med hela virrvarret af blommor och band af huvudet, och lockevelyren följde med. På trottoaren låg nu hela härligheten och var snart förvandlad till en askhö, sedan den först trampats af ifriga fötter.

888888 Halt!

Axel Tingberg

GÖTEBORG,

Östra Hamngatan 33.

Hörnet af Kyrkogatan

Telefon 746.

Import af

Cigarrer, Cigarretter, Snus & Tobak.

Gosskostymer

och Barnblusar

i ylle och bomull bortsäljas till oerhördt billiga priser hos

Alfred Agrell,

Östra Hamngatan 50.

J. S. LARSSON,

Norra Allégatan 6.

Telefon 5910.

Mekanisk Verkstad samt Rörläggingsarbeten såsom Vatten-, Aflopps-, Pump- och Ängledningar samt uppsättning af Angmaskiner, Askledare, Elektriska Ringledningar och Lokalteltelefoner.

C. J. NILSSON,

Järntorgetsgatan - Fustervik - Göteborg.

☞ Bleck-, Plåt- & Kopparslageri ☜

Rekommenderar sig till utförande af alla slags TAKTÄCKNINGAR af koppar, zink, galv. plåt och svärplåt. Strömlinjer och reparationer å gamla plåtverkställen. Förtämlingar af kopparskåp utföras singligen med rent, kemiskt tenn. Establerad 1885. Rikstelefon 251.

Gust. Svensson, Cigarriimport,

Rekommenderas.

Postgatan 55.

Telefon 7689.

rdberg.
Sångstiftelsen.
Sögan 4. Tel. 7603.

Minimax

Rekommenderas!

Minimax Hufvudkontor,
C. O. Elliot.

Tel. 6366. Göteborg.

Tänk på alla oinramade tafflor, konst-bilagor m. m., som ligga i hvarje hem och blif agent för mina särdeles vackra ramlister, hvilka levereras gratis — sågade i råta vinklar efter uppgifna tafflors storlek. Driftiga personer, som genast önska upp-taga beställningar, erhålla gratis min sinn-rika ramprisuträknare, färgtryckt ramlist-album med lägsta partipriser jämte rabatt och försäljningsvilkor, om porto (30 öre) insändas.

OBS! 5 à 10 kr. dagen kan med lätt-het förtjänas på denna trefliga agentur.

FREDRIK WILKENSÖN,
Stampgatan 8, Göteborg,
Ramlistafdelningen.

JOHNSONS & CARLSSONS

Telefon 4111.

Kopparslageriäffär,
Husargatan 24.

Alla slags kopparslageriarbeten verk-ställas. Kopparkärl, handgjorda, stort lager. Förtegnisar utföres dagl. med tem-
rent tenn. Kärlen hämtas och hembäras.

met. Redan i slutet af 1880-talet hade Orsa vär-defulla besparingsskog sitt särskilda brandtornsnät, hvilket visat sig vara till nästan oberäknelig nytta. Sedermera har man i Hälsingland, Jämtland och Härjedalen följt exemplet. Hade detta emellertid för Jämtlands vidkommande skett före 1901, torde det vara säkert att den stora föröndande branden därstädes, då aldrig fått så svåra proportioner.

Brandtornet uppbygges på en höjd, gärna i förefintlig triangelpunkt med några mils synvidd åt hvarje håll. I vissa fall användas t. o. m. kyrktorn som skogsbrandsobservatorier. Där hålles ständigt vakt från maj till september. En »brandvisare» på en graderad skala möjliggör att bestämma den rikt-ning, i hvilken en upplamad eld är att söka. uppgift därom telefoneras till ett annat torn, där

Fotografera Eder

hos

Axel Larsson,
— Vasagatan 11, Göteborg. —

Förlofvade!

C. A. Kjernås Eftr.

säljer **Förlofningsringar**
Östra Hamngatan 38.

Johnssons Hattfabrik,

Husargatan 22,

Rekommenderas.

Telefon 7665.

elden också kan iakttagas och där bestämes det gradtal under hvilket elden därstädes är synlig. På kartan utläggas så dessa riktninglinier och i deras skärningspunkt är platsen för skogselden.

Svarigheten att i många fall annars i tid få visshet om hvarest en skogseld utbrutit, äfven fast denna kan ge sig mycket tydligt tillkänna genom brandlukt, har hittills varit en förhärskande om-ständighet i den svåra striden mot skogseldarna, och ännu behöfver åtskilligt göras för att nämnda signaleringssystem för Norrland skall kunna sägas vara i nägorlunda fullständig skick.

Hvad skogseldarna i Halland, Vestergötland och Bohuslän beträffar, så äro de af helt annan karaktär än de i Norrland förrekommande. Här kan det inte bli tal om någon förhärskande svårighet för lokaliseringen. Men här ha vi de torra ljunghäskarna, som ge en ypperlig näring åt elden, och de unga nyplanterade skogarna på marker, där elden fordom gått ödeläggande fram öfver magnifika ek- och bokskogar, dömas tid efter annan till undergång. Emellertid äro härstädes möjlighe-terna helt andra än i Norrlands öde vidder att hastigt mobilisera folk att uppta striden och hålla eldens skadegörelse inom så snäva gränser som möjligt.

Genom sin enastående fina kvalitét har

Pellerins Växt-Margarin

eröfrat allmänhetens erkännande såsom det bästa.

HILDUR CARLSSON'S 30 Kungsgatan 30

KRAVATTMAGASIN.

Rekommenderas.

Erkändt bästa och bekvämaste

STOLSÄNG

levereras fraktfritt mot efterkräft till alla järnvägsstationer i mellersta och Södra Sverige till Norrland fraktfritt mot en kronas förhöjning till följande priser:

Klädd med trefligt jutetyg: **Bredd 60 70 90 cm.**

Kr. 13: 50 14: 50 17: —

Klädd med plysch i vackra skogsmönster:

Bredd 60 70 105 cm.

Kr. 19: — 20: — 25: —

Stolsängar i andra storlekar och utföranden äfvensom barnsängar tillverkas. Illustrerad prislista sändes gratis och franco. Agenter antagas mot god provision.

Obs! Ingen förhöjning för armstöd.

Tostarps Träförädlings A.-B. Adr.: Uddebo.

Kaesens Eftr. Skomagasin,

Vallgatan 24, Telefon 3739,

Rekommenderar sitt stora och välsorterade lager af alla sorters moderna Skodon till platsens billigaste priser.

Besök denna affär vid behof af Skodon.

383

H. ALPEN, Göteborg.

Alla slags Stenkol och Cokes af yppersta kvalitéer, till platsens billigaste priser. ○○○○○○○○○○○○

Hemkörning ombesörjes omgående.

Telefoner: Kontoret 5936 & 2053.

Detaljaffären 2454.

365

Bästa Inköpskälla

För nedanstående artiklar såsom:

Mattor, alla slag, Gardiner, Möbeltyger, Filtar, Borddukar, Linnevaror, Dräkt- o. Klädningsstyger, Yllevaror, Galoscher, Paraplyer, Regnrockar, Vaxduk, Kornischer, Portiérstänger, Rullgardiner, Reseffekter, Barnvagnar, Sängar m. m., m. m.

är absolut

A.-B. Carl Johnsonson
KUNGSTORGET 2 GÖTEBORG

314

Slipning

af rakknifvar etc. utföres af
BERGS BOLAG,

Agenter antagas. Eskilstuna.

181

Gynna Annonsererna!

SKO AFFÄREN

I DALAPALATSET, GEFLE

REKOMMENDERAS

J. A. ANDERSSON

Nyttiga Julgåfvor!

Strumpor största sortiment i bästa kvalitéer.

Tröjor, kalsonger af helylle, halfylle, bomull, Ramie, Lahmanns och silke för damer, herrar och barn, Västar Koftor, Blusskyddare, Underkjolar, Gosskostymer, Mössor, Vantar, Danfasker, Muddar, Maggördlar, virkade Barnkläder, Herrjackor, Tricotif, Schalar, Sjömanströjor, Normalunderkläder, Filtar, Strandkofto m. m., m. m., allt af eget och bästa utländska fabriker samt till billigaste priser hos

Alfred Agrell,

50 ÖSTRA HAMNGATAN 50

395

P. O. BURÄNG

NYGATAN 40, GEFLE

FÖRSTA KLAS HERRSKRÄDDERI.

TELEFON: 1233

400